

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Kadi Sink

**EESTI ÕPILASMALEVA 50. AASTAPÄEVA KONTSERT-
KOKKUTULEKULE KUJUNDUSE KORRALDAMINE**

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Jana Karilaid

Kultuurikorralduse lektor, MA

Kaitsmisele lubatud .....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. ORGANISATSIIONI ANALÜÜS.....	5
1.1. Eesti Õpilasmaleva ajalugu.....	5
1.2. Sihtasutus Õpilasmalev: eesmärgid, missioon, visioon ja väärtused.....	6
1.2.1. SA Õpilasmaleva eesmärgid.....	6
1.2.2. SA Õpilasmaleva missioon.....	7
1.2.3. SA Õpilasmaleva visioon.....	8
1.2.4. SA Õpilasmaleva väärtused.....	9
1.3 Organisatsiooni struktuur.....	10
2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS.....	13
2.1 Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutulek „SEE ON EÕM50“.....	13
2.2. Sündmuse sihtgrupp ja nendeni jõudmine.....	14
2.2. Rahastus, eelarved, sponsorlus.....	15
2.2.1. SA Õpilasmalev rahastus, EÕM50 eelarve.....	15
2.2.2. EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve.....	16
2.2.3. Sponsortehtingud.....	17
2.3. Sotsiaal-majandusliku mõju analüüs.....	17
2.4. EÕM50 kujundusvaldkonna meeskond.....	19
2.5. Kujundusplaan, tegevuskava.....	20
2.6. Riskianalüüs.....	23
3. ENESEREFLEKSIION.....	25

KOKKUVÕTE.....	26
KASUTATUD ALLIKAD.....	27
LISAD.....	28
Lisa 1. EÕM50 eelarve ja eelarve täitmine.....	28
Lisa 1.1. EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve ja eelarve täitmine.....	30
Lisa 2. Fotod EÕM50 kujundusest.....	32
SUMMARY.....	36
LIHTLITSENTS.....	37

SISSEJUHATUS

Käesoleva loov-praktilise lõputöö keskmes on Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutuleku kujundusvaldkonna korraldamine ning selle analüüs. Kolmetuhande külastajaga aastapäeva tähistamine toimus 2016. aasta 27. augustil, Kadrioru pargis Pillapalu platsil. Kontsert-kokkutulekuga sooviti malevlaste kogukonnale läbi positiivsete emotsioonide pakkuda nostalgiatunnet, neid taas kokku tuua ning läbi mitmesuguste tegevuste ühendada erinevaid malevapõlvkondi.

Otsustasin kujundusvaldkonna juhtimise enda kanda võtta, kuna nägin selles väljakutset ehk võimalust ühendada oma korralduslaseid ning loomingulisi pädevusi. Leian, et kujundus on sündmuselt saadava kogemuse juures oluline aspekt. Kujundusplaani koostamisel lähtusin sündmuse peamisest eesmärgist – kujundus pidi külalistele pakkuma äratundmist ning looma malevalikku õhkkonda. Projekti vastuvõtmist ajendas minu isiklik huvi ruumiga manipuleerimise vastu ning soov näha kuidas loodud ruumielemendid võiksid ruumis viibivate inimestega dialoogi astuda. Soovisin saada uusi teadmisi ning leida uudseid lahendusi. Kadrioru parki paigaldasime sündmuse nädalal 400 pildist koosnevad vabaõhugaleriid, malevateemalised vildist elemendid, peamiseid pargiteid katsid nostalgilistest kangastest valmistatud lipuread. Lisaks oli minu kanda lavakujunduse loomine, valguskettide hankimine, vanaaegsete malevatelkide kogumine ning kogu sündmuse viidandus. Peaaegu kõik dekoratsioonid olid valmistatud käsitööna, kasutades selleks võimalikult palju taaskasutatud või looduslähedasi materjale. Korralduslikust vaatepunktist tähendas see projekt sobilike koostööpartnerite leidmist, sponsorluse küsimist, meeskonna juhtimist, ajaplaneerimist, eelarve koostamist ja selle täitmist, aruandlust, vastutuse kandmist ning tegevuste põhjalikku kavandamist.

Antud töö esimese osa moodustab organisatsiooni analüüs. Sõna “organisatsioon” tuleneb kreeka keelest ning tähistab korrastust või kooskõlaliseks tervikuks korrapärastumist (Vadi 2000, lk 256). Teisisõnu on organisatsioon kindla inimrühma ühiste eesmärkide taotlemiseks moodustatud ja terviklikult korraldatud ühendus (Üksvärav 2008, lk 15). Uuritavaks organisatsiooniks on Sihtasutus Õpilasmalev – töös teen ülevaate organisatsiooni ajaloost, analüüsin sihtasutuse missiooni, visiooni, eesmärke ja struktuuri. Töö teine osa avab korraldatud sündmuse olemust, sihtgruppi ja nendeni jõudmist, ressursse ning sotsiaal-majanduslikke mõjusid. Kirjeldan kujundusvaldkonna tööprotsesse, tegevuskava, meeskonda ning analüüsin tegevusega kaasnenud riske. Kirjatüki lõpus reflekteerin iseennast kui korraldajat ja kunstnikku, illustreeriv pildimaterjal on leitav lisadest.

1. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS

1.1. Eesti Õpilasmaleva ajalugu

Eesti Õpilasmalev (edaspidi EÕM) tähistas 2016. aastal 27. augustil Kadrioru pargis oma 50. juubelit - sellest järeldeb, et tänane Sihtasutuse Õpilasmalev alustas oma tegude ja kasvamisega kuuekümnendatel. Täpsemalt pandi maleva ajaarvamisele algus 1966. aastal Hiiumaal Putkases, kus toimus töölaager kuuekümneme kaheksale keskkooliõpilasele. Järgmisel aastal maleva tööformaad defineeriti ja loodi Eesti Õpilaste Töömalev. Malev reformiti aastatel 1969-1970, saades Eesti Üliõpilaste Ehitusmaleva eeskujul loogilise struktuuri, nimeks Eesti Õpilasmalev, juhtorganiteks vanematekogu ja staap. (Ehasalu 2016, lk 8-9)

Koos maleva laienemisega lisandus tasapisi palgalisi piirkonnajuhte, õpilasomavalitsus ehk õpilasnõukogu ja rajoonistaabid valiti koolistaapide juhtidest. 1978. aastal ühendati noorematele mõeldud töö- ja puhkelaagrid EÕMiga, aasta hiljem jäeti laagrid alg- ja keskastme õpilastele ja EÕM vanematele kui 15 eluaastat. Aastal 1969 oli malevlasi 643, 1976. aastal 4318 ja kolm aastat hiljem juba 13 138. Malevlaste hulk saavutas oma tipu aastatel 1985-1987, mil malevlasi oli ligikaudu 27 000. (Ehasalu 2016, lk 8-9, lk 497)

Majanduse ja ühiskonnakorra muutumine hakkas ilmnema 1988. aastal - poolte rühmade sümbolika oli omandanud sinimustvalged toonid, valjemalt ja selgemalt võeti seisukohti nõukogude absurdi vastu, plaanimajanduse murenemisega vähenes nõudlus malevlaste järele. Aastal 1989 moodustati uue aja märgina EÕMi Ettevõtte, kuid vaid üksikutes paikades (Pärnu-, Tartu- ja Põlevamaal) hingitsesid õpilasmalevate rühmad läbi 1990. aastate tänaseni. Aastal 2001 alustas Tallinna linn projektitoetuste jagamist õpilasmaleva rühmade korraldamiseks, kaks aastat

hiljem pandi Tallinna Linnavolikogu otsusega käima seni ainus aastaringselt tegutsev õpilasmaleva organisatsioon, Sihtasutus Õpilasmalev. (Ehasalu 2016, lk 8-9)

Uue põhikirjaga sihtasutus alustab 2003. aasta suvel 11 rühmaga, malevasse soovivaid noori oli aga pea poole rohkem kui võimaldatud 900 malevakohta. Järgnevatel aastatel suurenes rühmade arv küll pea kolm korda, kuid niisamuti suurenes ka registreerijate arv - 2007. aastal laekus minutis rekordina 33 registreerimisankeeti. Sellest tulenevalt oli aastal 2008 tegutsevaid malevarühmasid koguni 77, edasiste aastate jooksul aga vähenes see arv tasahaaval, jäädes pidama 40 tegutseva rühma juures. Viiekümne aasta jooksul on malevast läbi käinud ligikaudu veerand miljonit inimest ehk peaaegu iga viies eestlane. (Kirsipuu & Mikk 2008, lk 4-5, lk 100; Saavik & Toms 2013, lk 45)

1.2. Sihtasutus Õpilasmalev: eesmärgid, missioon, visioon ja väärtused

1.2.1 SA Õpilasmaleva eesmärgid

„Eesmärk kujutab mingit kindlat lõpptulemust, mida tahetakse saavutada. Eesmärk on seisund, mitte tegevus - see tähendab, et mingi ürituse läbimiseks ei võeta tarvitusele teatud abinõud, vaid et nende abinõude rakendamise tagajärjel jõutakse teatud tasemele või saavutatakse kindel olukord. Eesmärki saab määratleda kui kavatsust või tegevuse juhtmõtet. Kui teatakse, mida tahetakse, siis on ka võimalus seda saavutada“ (Üksvärv 2008, lk 105-106). Eesmärgid seovad üksikud grupid ja inimesed organisatsiooniks, iga grupp peaks tunnetama oma osa tervikust.

Sihtasutus Õpilasmaleva (SA ÕM) põhikirjas seisab, et sihtasutuse eesmärkideks on kasumit mittetaotleval viisil Tallinna linna arengu prioriteete arvestades lastele ja noortele vaba aja veetmise võimaluste loomine ning selleks vahendite kogumine, vahendamine ja jaotamine. Samuti teiste kodu- ning välismaiste sihtasutuste ja muude mittetulundusühingute ning riiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt algatatud sihtasutuse eesmäärke järgivates programmides osalemine. (SA ÕM Põhikiri, 2008)

Leian, et SA Õpilasmaleva põhikirjas sõnastatud eesmärgid ei ole hästi kirjeldatud. Esiteks väljendavad need pigem sihtasutuse tegevusi, mitte seisundit. Teiseks on minu hinnangul sellises sõnastuses organisatsiooni väärtusloome kaetud vaid osaliselt, sihtrühmale ehk noortele pakutavad väärtused on täielikult kõrvale jäetud. Paremini sõnastatud ehk seisundit kirjeldavad eesmärgid leidsin dokumendist “SA Õpilasmaleva arengukava 2013-2017”, kus on välja toodud sihtasutuse viis üldeesmärki, igat üldeesmärki toetamas kaks kuni neli alaeesmärki. Lisaks on dokumendis pühendatud peatükk tegevuste kirjeldamisele, mis aitavad eesmärkide täitmiseni jõuda. Sihtasutuse üldeesmärgid aastaks 2017 on välja toodud järgmiselt:

1. Õpilasmalev on esimene valik suve veetmiseks Tallinna noorte seas
2. SA Õpilasmalev on suuteline pakkuma malevakohti 1200 Tallinna noorele
3. SA Õpilasmalevas on toimiv, stabiilne ja konkurentsivõimeline organisatsioonisisene töökeskkond
4. SA Õpilasmaleva ja teiste malevakorraldajate vahel on toimiv ühisrühmade süsteem
5. SA Õpilasmalev on arvamusi liider noorte töökasvatuse ja vaba aja sisustamise valdkonnas

Alaeesmärgid on enamjaolt kirjeldatud selliselt, et need muudavad eesmärgid mõõdetavaks. Näiteks: “80% Tallinna noortest on teadlikud Õpilasmaleva poolt pakutavatest võimalustest”, “SA Õpilasmaleval toimub vähemalt 10 ühisrühma koostöös teiste malevakorraldajatega” või “Sihtasutusel on stabiilne ja professionaalne rühmajuhtide baas, kusjuures 60% rühmajuhtidest on eelnevate kogemustega”. Leian, et arengukava formaadis on kaasatud ka sihtrühma huvisid, seega on minu hinnangul organisatsiooni eesmärgid küllaltki hästi kirjeldatud.

1.2.2. SA Õpilasmaleva missioon

„Mõistega “missioon” iseloomustatakse organisatsiooni loomise ja funktsioneerimise olemust. Missioon vastab küsimustele - miks süsteem eksisteerib, milles on ta vajalik, mis on tema eksistentsi õigustuseks? Organisatsiooni juhtimise seisukohalt peetakse missiooni määratlemist tähtsaks, sest see võimaldab luua hea kujutluspildi organisatsiooni olemusest ning väärtushinnangutest. Missioon on seotud organisatsiooni tegevuse eesmärkidega.” (Vadi 2000, lk 258-260)

Õpilasmaleva missioon on dokumendis “Sihtasutuse Õpilasmalev arengukava 2013-2017” määratletud järgmiselt: “Pakume noortele kvaliteetset ja mitmekülgset arengut toetavat vaba aja veetmisvõimalust läbi töökasvatuse ja iseseisva elu oskuste omandamise.”

Leian, et selliselt määratletud missioon on asjakohane - see kajastab nii SA ÕM peamist eesmärki kui ka nende filosoofilisi väärtusi. Lauses väljendub sihtgrupp (noored) ja see, milliseid sihtgrupi vajadusi rahuldatakse (pakutakse kvaliteetset ja mitmekülgset arengut). Niisamuti ilmneb missioonist see, kuidas seda tehakse (läbi töökasvatuse ja iseseisva elu oskuste).

1.2.3. SA Õpilasmaleva visioon

„Organisatsiooni tulevast võimalikku ja soovitatavat seisundit kirjeldatakse läbi visiooni ehk ettekujutuse või nägemuse. Nägemus võib esineda nii ebamäärase unistuse kui ka selge kujutelmaga, kuid ta peab peegeldama tegelikkust tõeselt ja töötama organisatsioonile senisest oluliselt paremat seisundit.” (Üksvärv 2008, lk 106)

Visioon on arengukava dokumendis kirjeldatud järgmiselt: “Igal malevanoorel on malevast saadud positiivne kogemus, mille kasulikkust on võimalik rakendada tulevikus. Meie professionaalne ja järjepidev organisatsioon on usaldusväärne partner, kelle arvamust küsitakse ja sellega arvestatakse.”

Ka Õpilasmaleva visiooni pean igati sobilikuks: visioon sisaldab endas ideaali (igal malevanoorel on positiivne malevakogemus), visioon on ettevõttespetsiifiline ning soovitud suunda näitav.

1.2.4. SA Õpilasmaleva väärtused

Inimese käitumist organisatsioonis mõjutavad suuresti ühiskonnas domineerivad tõekspidamised. Need tõekspidamised ehk väärtushinnangud peegelduvad teatud seisundite eelistamises. „Väärtus on mõiste soovitatavast: läbi selle valitakse kättesaadavad teguviisid, vahendid ja eesmärgid. Juhtimises aitavad väärtused mõista inimese käitumise sügavamaid põhjusi, samuti saab väärtuseid vaadelda kui motivatsiooni allikaid” (Vadi 2000, lk 79). Seega on väärtused organisatsioonikultuuri oluliseks elemendiks. „Nii nagu üksikisiku tasandil, annavad ka organisatsiooni väärtused ettekujutuse sellest, mis on hea ja mis on halb, mis õige ja mis vale. Väärtused aitavad teha valikuid ja kannavad sisu” (Vadi 2000, lk 85). Organisatsiooni väärtused võivad mõjutada nii töötajate värbamisprotsessi, koolitamist, hindamist kui ka tunnustamist. Väärtused tekivad tihtilugu strateegiliste kogemuste varal ning need on ajas enamasti stabiilsed ning muutumatud.

Leian, et sihtasutus Õpilasmalev kui noorsootööga tegelev organisatsioon on oma väärtused küllaltki sisukalt kirja pannud. Peamisi väärtuseid on avatud erinevate seisundite läbi, dokumendis “SA Õpilasmaleva arengukava 2013-2017” on need kirjas järgmiselt:

Me oleme meeskonnatööl orienteeritud – jagame kogemusi, leiame ühised lahendused, usaldame üksteist.

Me oleme teotahtelised – teeme südamega, oleme aktiivsed, me viitsime.

Me oleme avatud – meile meeldib õppida, oleme koostöövalmis ja paindlikud, otsime ja leiame uusi võimalusi.

Me oleme usaldusväärsed – hoolime inimestest, peame lubadusi, oskame seda, mida teeme.

1.3. Organisatsiooni struktuur

Sihtasutus Õpilasmalev organiteks on nõukogu ja juhatus - sihtasutuse tööd korraldab juhatus, järelvalvet teostab nõukogu. Juhatuse liikmete täpse arvu ning nende tasu suuruse ja tasumise korra määrab nõukogu ning seda on lubatud muuta sõltuvalt organisatsiooni majanduslikust olukorrast. Juhatuse ülesanneteks on läbirääkimiste pidamine ning lepingute sõlmimine ja sõlmitud lepingute täitmise korraldamine. Niisamuti ka juhatuse ja nõukogu otsuste elluviimiseks vajalike töökohtade struktuuri ning ametijuhiste väljatöötamine ja kehtestamine, raamatupidamise korraldamine, SA ÕM vahendite kasutamise ja käsutamise üle otsustamine, aruande esitamine ja tegevuse kavandamine. Hetkel on nõukogu sihtasutuse eesmärkide täitmiseks valinud 1-liikmelise juhatuse, juhataja ülesandeks on korraldada staabi tööd. Hetkel on SA ÕM juhatajaks Ott Väli, kes täitis vastavaid kohustusi ka minu lõputöö projekti ajal. Staapi kuuluvad 3-4 alalist töötajat ning nende peamiseks ülesandeks on malevarühmade ettevalmistamine, malevasündmuste (kokkutulek, avamine, tähtpäevad jms.) korraldamine ning õpilasmaleva esindamine. (SA ÕM Põhikiri 2008; SA ÕM Üldine tegevus & põhikiri)

Sihtasutuse nõukogus on kuni kuus liiget, liikmed määrab ja kutsub tagasi Tallinna Linnavalitsus, nõukogu liikmetele on lubatud maksta tema ülesannete ja sihtasutuse majanduslikule olukorrale vastavat tasu. SA ÕM nõukogu pädevuses on otsuste tegemine ja juhatusele nõusoleku andmine, läbiviidavate konkursside ja projektide tingimuste ning tulemuste kinnitamine, stipendiumite määramise üle otsustamine, majandusaasta aruande ja eelarve kinnitamine, sihtasutuse tegevuseks vajalike ekspertgruppide koosseisude ja volituste kinnitamine, raamatupidamise õigsuse ja vara olemasolu kontrollimine. Nõukogu liikmed valivad endi hulgast esimehe, kes korraldab konsiiliumi tegevust, teeb Tallinna Linnavalitsusele ettepaneku nõukogu liikmete määramise ja tagasikutsumise kohta ja informeerib Tallinna Linnavalitsust vähemalt korra aastas sihtasutuse tegevusest. Hetkel on nõukogu esimeheks Tiit Terik ning nõukogu liikmeteks Moonika Batrakova, Rein Ilves, Inga Müür, Keidi Võsu ja Mihhail Kõlvart. (SA ÕM Põhikiri 2008; SA ÕM Üldine tegevus & põhikiri)

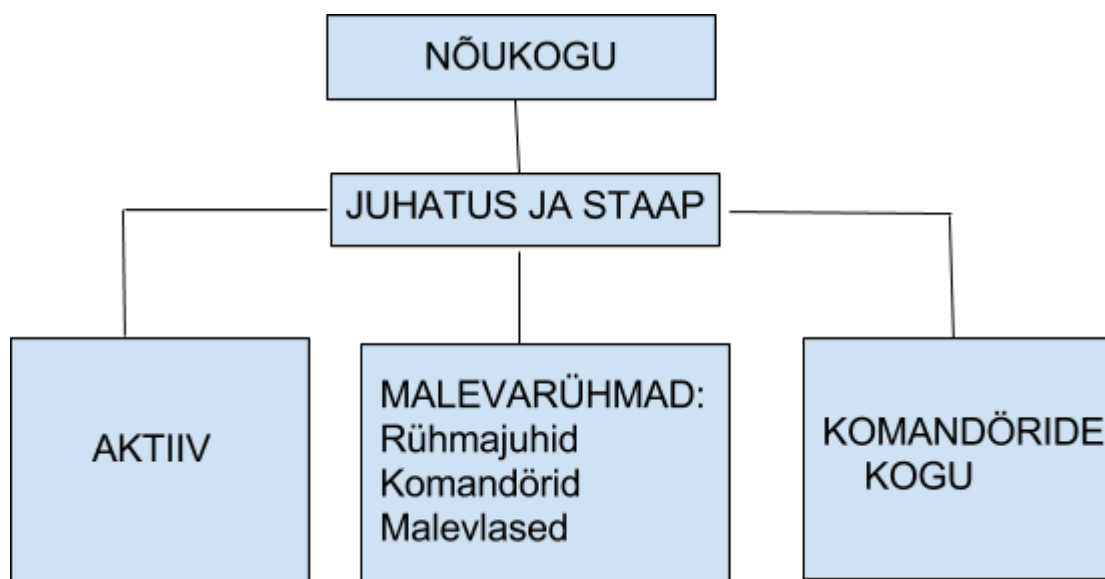
Suvehooajal kaasatakse sihtasutuse tegevusse umbes 60 rühmajuhti, kes juhendavad ligikaudu 800 noort erinevates rühmades üle eesti. Kõik rühmajuhid saavad enne malevarühmadesse minekut vastava väljaõppe ja koolituse ning omavad riiklikku laagrikasvataja või -juhataja litsentsi. Sihtasutuse juurde on loodud aktiivsetest malevlastest koosnev nõuandev organ Aktiiv ning pikaajaliste kogemustega rühmajuhtidest koosnev nõuandev organ Komandöride Kogu. (SA ÕM Üldine tegevus & põhikiri)

SA Õpilasmalevat iseloomustab funktsioonistruktuur (vt *joon.1*). Organisatsiooni nimetatakse funktsionaalseks, kui ettevõtet organiseeritakse. Organiseerimiseks nimetatakse juhtimistegevust, mille eesmärgiks on struktureerida organiseerivat ettevõtet kindlal moel ja viisil, formaliseerida käitumisootusi, kujundada ettenägelikult ja pikka aega kehtivaid reegleid, hoolitseda protsesside stabiilsuse ja ladusa funktsioneerimise eest, täiustada ning arendada struktuuri, reegleid ja praktilist organiseerimistööd (Siimon & Vadi 1999, lk 20). Funktsioonistruktuuri kontekstis tähendab see, et organiseerimise ehk juhtimistegevuse käigus selgitatakse välja täitmisele kuuluv kogu töömaht, jaotatakse see üksikisikute vahel, moodustatakse ametikohad, koondatakse need allüksustesse ja määratakse kindlaks alluvusvahekorrad. Ülesandeid grupeeritakse, töökohtasid kavandatakse ja otsustamisõigust delegeeritakse (Siimon & Vadi 1999, lk 19). “Funktsionaalne organisatsiooni struktuur kujundatakse grupeerides ühte liiki tegevused“ (Parens 2001, lk 93). SA Õpilasmaleva toimimist võiks hooajalise värbamise tõttu iseloomustada ka võrgustikstruktuur. Võrgustikstruktuurile on omane vajaliku kommunikatsiooni toimumine organisatsiooni piires ja väljapool seda erinevatesse organisatsioonidesse kuuluvate üksikisikute ja gruppide vahel. (T-Kit käsiraamat 2000, Organisatsiooni juhtimine)

Organisatsiooni struktuuri on võimalik kirjeldada läbi kolme omaduse - komplitseerituse, formaliseerituse ja tsentraliseerituse. „Komplitseeritus näitab, millised võrdlus- ja alluvussuhted toimivad ülesannete täitmisel, otsustamisel ja vastutamisel, niisamuti seda, kuidas eristuvad organisatsiooni liikmed üksteisest. Horisontaalne eristumine näitab, millised organisatsiooni liikmed on hierarhias võrdsel positsioonil, vertikaalne eristumine tähistab erinevusi. Laia ülesehitusega organisatsioonides on juhtimisulatus suur, kõrge ülesehitusega organisatsioonis kontrollib juht väiksemat hulka alluvaid. Ruumiline eristumine näitab, kuivõrd organisatsiooni üksikud osad on füüsilises või geograafilises mõttes üksteisest eraldatud. Formaliseeritus iseloomustab, millisel määral on tegevused organisatsioonisiselt standardiseeritud - formaliseerimisega püütakse muuta erinevate inimeste tegevus teatud nõuetele vastavaks. Tsentraliseeritus määrab, kuidas on jaotunud võim otsustamiseks organisatsiooni hierarhias ning

näitab kui palju on valikute tegemine koondunud ametliku võimuga liikmete kätte. Tsentraliseerituse vastandnähtuseks on detsentraliseerimine, milles organisatsiooni liikmed omandavad otsustamiskogemusi ja saavad kanda vastutust⁴. (Vadi 2000, lk 272-282)

Sellise käsitluse järgi on minu hinnangul SA Õpilasmalev laia ülesehitusega ning vertikaalne organisatsioon. Ruumiline eristumine on suhteliselt suur, organisatsiooni tegevus formaliseeritud. Arvestades suveperioodiks kaasatavate rühmajuhtide tegevust, hindan organisatsiooni detsentraliseerituks, ent lähtudes kõige kõrgemal positsioonil asuvast nõukogust ning selle liikmetest, saab organisatsiooni hinnata ka tsentraliseerituks.

Joonis 1. SA Õpilasmaleva funktsioonistruktuur

2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

2.1 Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutulek „SEE ON EÕM50“

Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutulek (edaspidi EÕM50) toimus 27. augustil 2016 Kadriorus, Pillalalu platsil. Kontserdil astusid üles EÕM-ist väljakasvanud muusikud, koorid ning näitlejad. Kontserdi muusikaprogrammi vedasid eest programmijuht Lauri Aav koos Raul Talmari, Priit Pajusaare ja Jaan Elgulaga. Kontserdil astusid üles: Jaan Pehk, Kosmikud, Tiit Terik, Ivar Kaldam, Odd Hugo, Ahja 1 malevarühm, Raul Talmar (laulja, dirigent), malevakoor, Kavalier, Saara Kadak, Rolf Roosalu, Vanemõde, EÕM2016 rühmad rahvatantsu etteastega, Justament, Hirvo Surva (dirigent), Lauri Aav (dirigent), Mirjam Mesak, Rene Soom, Urmas Pöldma, Priit Valkna, Jan Laksper. Õhtut viisid läbi Üllar Saaremäe ja Tiina Mälberg. Sündmusele pääses ilma piletitasuta, kontsertpaik jäeti piiritlemata.

EÕM50 kontsert-kokkutuleku peamiseks eesmärgiks oli tähtsustada ja tunnustada pikima ajalooga noorsootöö formaati, sest just Õpilasmalev on läbi ajaloo olnud peamine noortele suunatud laagriformaad, mis ühendab töökasvatuse ning kvaliteetse ja mõtestatud vaba aja veetmise. Inimesteni sooviti tuua viimase 50 aasta suulist folkloori, mis on tekkinud malevaformaadi-siseselt läbi lauluvõistluste. Kokku koguti ja taaselustati kaustikutesse seisma jäänud malevamuusikat, mitmed raadio- ja telarihiividesse talletatud malevalood taasavastati ning noodistati. EÕM50 projekt pööras tähelepanu õpilasmalevatele, nende tegevusele ja tegevuse tähtsusele.

EÕM50 kontsert-kokkutuleku projektijuhiks oli Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse vilistlane Kadi Mitt, kontsertprogrammi pani kokku Lauri Aav, heli-, valgus- ja lavatehnika organiseerimise eest vastutas Tõnno Piigli. Oma mõtete ning nõuga toetasid sündmuse toimimist Jaan Elgula, Martin Kõiv, Raul Talmar ja Priit Pajusaar. Minu rolliks

meeskonnas oli kontsert-kokkutulekule kunstnikuks olla ehk luua ja organiseerida sündmuse visuaalne identiteet (v.a. logo ja plakatikujundus) ning selle valmimise, paigaldamise, toimimise ning ohutuse eest vastutust kanda.

Luba avaliku sündmuse korraldamiseks taotleti läbi avalike kogunemiste infosüsteemi (akis.tallinn.ee), selle esitas sündmuse projektijuht Kadi Mitt. Luba küsiti 27. augustiks, ajavahemikuks 17.00-23.00, lisaks ettevalmistus- ja koristamisaeg. Taotlusega spetsiifikat ei esinenud, lisatud olid kõik nõuded ja turvaplaan. Eritingimustesse kirjutasid üldiseid sätteid Päästeameti Põhja päästkeskus, Politsei- ja Piirivalve Põhja prefektuur, Keskkonnaamet, Tallinna Kommunaalamet, Tallinna Linnakantselei ja Kadrioru Park.

2.2. Sündmuse sihtgrupp ja nendeni jõudmine

Kontsert-kokkutuleku peamiseks sihtgrupiks olid õpilasmalevates osalenud noored, rühmade juhid ja rühmakomandörid, kuid samuti ka lihtsalt muusika- ja kultuurihuvilised inimesed nii Tallinnast kui ka teistest linnadest. Sihtgrupini jõudmiseks loodi Facebooki keskkonda vastav lehekülg, kus peaaegu aasta jooksul postitati vanu pilte malevarühmadest ning sündmuse lähenedes tehti läbi selle kanali ka tihedat reklaamitööd. Personaalseid kutseid saadeti läbi SA Õpilasmaleva listide, sündmuse toimumist kajastati ajalehtedes “Pealinn” ja “Eesti Päevaleht”, TV3 uudistes ning Tallinna TVs. Lisaks katsid EÕM50 plakatid ning bännerid Tallinna linna peamiseid reklaampindu ning ka Kadrioru sõitvaid tramme. Sündmusele tehti eraldiseisev kodulehekülg (www.eom50.ee), kontsert-kokkutulekust toimus otseülekanne Postimehe veebis.

Õpilasmaleva viitekümnet tegutsemisaastat tähistati tegelikult ka mitmel muul moel: 2016. aastal ilmus 6-osaline saatesari “See on EÕM” ETV-s, toimus malevanädal ning malevateemalised raadiosaated Raadio 2-s ja Vikerraadios, korraldati konverents “Noortemalevad - kas, kuidas ja kuhu edasi?”, välja anti Peep Ehasalu poolt kirjutatud juubeliaamat “EÕM50. Hiline vastus lapsevanemale õpilasmaleva asjus” ning muidugi ka juubeliaasta meened. Augusti lõpus toimuv kontsert-kokkutulek oli nendele kõikidele ettevõtmistele haripunktiks.

Suure tähistamisega sooviti läbi positiivsete emotsioonide pakkuda inimestele nostalgiatunnet, neid taas kokku tuua ning läbi mitmesuguste tegevuste ühendada erinevaid malevapõlvkondi. Aastapäeva tuli Kadrioru parki tähistama ligikaudu 3000 inimest - see oli oodatust viietuhandest külalisest vähem, tõenäoliselt mängis selles oma rolli *force majeure* ehk väga tuuline ja jahedavõitu ilm.

2.2. Rahastus, eelarved, sponsorlus

2.2.1. SA Õpilasmaleva rahastus, EÕM50 eelarve

„Eelarve on finantsplaan, mis kujutab strateegilisi plaane mõõdetavate kulude ja oodatavate tuludena mingi kindla aja jooksul” (Narayanan 2010, lk 12). Teisisõnu nimetatakse eelarveks vajalike kulutuste kalkulatsiooni eesmärkide saavutamiseks (Perens 2001, lk 188).

Sihtasutus Õpilasmaleva tavapärase aastaeelarve on ligikaudu 440 000 eurot. Peamine rahastus tuleb kohalikult omavalitsuselt ehk Tallinna linnavalitsuselt (64%), teise osa moodustab omatulu (21%), kolmanda osa tuludest katab Haridus- ja Teadusministeerium (15%). Sihtasutuse kulud kujunevad malevarühmade korraldamisega (57%), personali ja haldusega (28%) ning õpilasmalevaga seotud suursündmuste ja projektide korraldamisega (15%).

Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutuleku kavandatud eelarve kogusumma koos maksudega oli 71 000 eurot, täitmisele läks aga 69 500 eurot (eelarve on leitav Lisas 1). Pea 66% projektirahastusest andis Tallinna linnavalitsus, kümne tuhande euroga (14%) toetas sündmust Hasartmängumaksu Nõukogu, viie tuhande euroga finantseerisid Pärnu linnavalitsus ning äriühing OÜ Facio (14%), kahetuhande viiesaja euroga Tartu linnavalitsus (4%), omafinantseeringuks oli tuhat kolmsada eurot (2%). Kõige suurema osa kuludest (32%) moodustas kontserti korraldamiseks vajamineva inventari rent (lavatehnika, telgid, heli- ja valgustehnika, esinemispaik), pea sama suure osa moodustasid esinejate honororid, toitlustamine ja sõidukulud (27%). Kulud tekkisid ka erinevate valdkondade projektijuhtide töötasudest (15%), turva- ja platsihooldusteenuste tellimisest (10%) ja sündmuse turundamisest (12%). Minu juhitud valdkonna ehk kujundusega seotud kulud moodustasid kogu projekti eelarvest 4% ehk kakstuhat viissada eurot. Järgnevas alapeatükis avan kujundusvaldkonna kulusid täpsemalt ning teen ülevaate sponsortehingutest.

2.2.2. EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve

Hetkel, millal mind sündmusele kunstnikuks paluti, oli kujundusvaldkonna eelarve jaoks Tartu linnavalitsuselt raha taotletud - silmapaistev kujundus oli projektijuhi soov. Taotletud 5000 euro asemel anti 2500 eurot, antud projektiga käendati tegelema Tartu Anne Noortekeskus, nendele esitasin jooksvalt arveid ning aruandlust oma kulude kohta.

EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve kujundasin vastavalt kujundusplaanile. Plaan jaotas tegevused kuueks suuremaks kategooriaks, millest igapähele teatud summa planeerisin. Need kategooriad olid järgmised: 1) lipuread (400€); 2) galeriid (500€); 3) vildist elemendid (350€); 4) valgusketid (250€); 5) kangast bännerid (150€); 6) viidandus (250€). Lisaks transpordikulud (300 €) ja meened vabatahtlikele (300€). Kompaktsel kujul eelarve on leitav lisadest, kõik summad sisaldavad endas makse. Eelarve kujundamisel ei arvestanud ma muude mitterahaliste toetustega kui ainult vabatahtlike tööaja panusega. Seda seetõttu, et ettenähtud summa paistis mulle ülejäänud töö ja vahendite soetamiseks piisav. Sponsorluse leidmises nägin võimalust avada teatud summad juhaks, kui piisavalt kvaliteetseid tooteid või teenusepakkujaid arvestatud summade eest leida poleks olnud.

Eelarve täitmisel kulus peaaegu 20% kogu eelarvest ehk 497 eurot erinevate töövahendite ning materjalide soetamiseks (käärid, noad, rullõikurid, lõikealused, pintslid, värvialused, pliiatsid, värvialused, markerid, katted, tamiilid, traadid, klammerdajad, klambrid jne). Lisaks kulus 12% ehk 301 eurot etteantud eelarvest värvide tarbeks (ehitusvärvid, soklivärvid kui ka tekstiilivärvid). Taaskasutuskeskustest ostetud tekstiilid kandsid eelarvest 9% ehk 230 eurot. Välisgaleriide tarbeks piltide trükkimine vakstumaterjalile läks kokku maksma 430 eurot, moodustades 17% eelarvest. Vildist elementide eritellimus maksis 264 eurot (11%). 150 eurot (6%) eelarvest moodustas viidamaterjal. Transpordi peale kulus 300 eurot (12%), samas mahus kulus vahendeid vabatahtlike toitlustamiseks ja meenete hankimiseks. 1% ehk 28 eurot kulus postiteenuste katmiseks. Kõik summad sisaldavad endas makse.

Mitterahalised toetused moodustasid kokku väärtuse 1630 euro ulatuses. Summa sisse on arvestatud nii meeskonna kui ka vabatahtlike tööaeg, võttes ühe tunni hinnaks neli eurot (1200 eurot). Lisaks saadud valgusketid (240 eurot), Espaki sponsorlus (100 eurot) ning toetus Taaskasutuskeskusele Sahtel (90 eurot).

2.2.3. Sponsortehtingud

„Sponsorluseks nimetatakse eraettevõtte ja kunstniku, kunstiprojekti või kultuuriasutuse vahelist ärisuhet, millest võidavad mõlemad osapooled“ (Kivilo 2006, lk 23). „Üldjuhul pakub sponsorlust taotleval organisatsioonil ettevõtte nime eksponeerimist või meelelahutusvõimalusi ettevõtte töötajatele ning külalistele, samal ajal kui ettevõtte rahastab või toetab sponsoreeritavat mõnel muul moel“ (Kolb 2005, lk 152).

Sponsoritele oli mul võimalik pakkuda reklaampinda nii EÕM50 koduleheküljel kui ka sündmuse ajal selleks ettenähtud tänuhahvliil. Sponsorluse korras küsisin 150 meetrit valguskette ettevõttelt Lambiketid ning lisaks veel ligi 50 meetrit Viljandi Linnavalitsuselt. Saadud lambikettide väärtus oli kokku 240 eurot. Taaskasutuskeskus Sahtel toetas paari kotitäie tekstiiliga (40 eurot) ning pakkus oma ruume töötubade läbiviimiseks (ruumirent 50 eurot). Ehitusmaterjalikauplus Espak toetas viitade kruntvärvi, kruvide ja kaabelsidemetega (100 euro väärtuses). Vastutulekuid hinna suhtes olid valmis tegema Büroomaailm ning AS Dold Puidutööstus.

2.3. Sotsiaal-majandusliku mõju analüüs

Iga korraldatav sündmus jätab endast maha jälje ning mõjutab ühiskonda nii majanduslikult kui ka sotsiaalselt. Mitmed otsesed majanduslikud mõjud on prognoositavad tuginedes eelarvele, kuid kaudsed mõjud peegelduvad eelarve väliselt või ilmnevad alles pärast sündmust. Näiteks olid Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutulekul neli toidu- ning joogipakkujat: ÖKU, Krõberäim, Vahvlihdjad ning EÕM Baar. Baari tekitas käivet 1500 euro väärtuses, tänavagurmeed pakkuva ÖKU käive oli 230 eurot. ÖKU sõnas, et arvestades tööjõu kulusid jäid nad enam-vähem nulli, teistelt toidupakkujatelt mul informatsiooni saada ei õnnestunud.

Kindlasti avaldus majanduslik mõju kaudsena ka transpordi näol – külastajad tulid kokku Eesti eri paigust, tõenäoliselt kasutasid mitmed neist ühistranspordivõimalusi, autoga tulijad pidid lisaks kütusele kasutama ka parklateenuseid. Ilmselt väisasid mitmed külastajad ümbruskonnas paiknevaid söögikohti või toidupoode, staabitelgist soetati juubeliaasta meeneid. Pärast kontserti ametlikku programmi toimus järelpidu Kochi Aitades, võimalik, et külastati ka teisi Tallinna peokohti.

EÕM50 kontsert-kokkutuleku puhul saab kindlasti rääkida suurtest sotsiaalsetest mõjudest, sest sündmuse eesmärk ei olnud tekitada tulu vaid tugevdada malevlaste kogukonda. Sotsiaalsete mõjude mõistmine on oluline, sest see muudab võimalikuks nende juhtimise ja suunamise. Minu valdkonna korralduslikust aspektist avaldus sündmuse sotsiaalne mõju näiteks kujunduselementide ülesse panekul – mitmed Kadrioru pargi igapäevased läbijad tulid küsima, mille puhul parki dekoreeritakse, vastuse saamisel jutustasid mõned neist meile pikalt oma malevalugusid. Leian, et lugude jagamine on väga tähtis sotsiaalne aspekt, seda soodustas ning taotles tegelikult kogu maleva juubeliaasta tähistamine. Paljud külastajad kohtusid sündmusel oma vanade rühmakaaslastega, EÕM50 Facebook töötas mitmeti üksteise leidmise platvormina. Kujunduses kasutatud galeriid vanadest malevapiltidest andsid külastajatele võimaluse enda või sõprade äratundmiseks, meenutuste ja lugude esile kerkimiseks. Kindlasti tugevnes läbi selle sündmuse maleva kogukonna identiteet ning ühtekuuluvustunne. Võimalik, et sellest said alguse ka mõned arengud nagu näiteks iseseisvad malevarühmade kokkukutsumised. Sündmuse sotsiaalne mõju avaldus ka pakutavas kontsertprogrammis – külastajad said kuulda oma vanu lemmikuid või tutvuda mõne tänapäevasema malevaartistiga. Sündmuselt kostuv heli võis tülitada mõnda Kadrioru pargist rahu otsivat linlast, kuid pigem tulid mitmed niisama jalutajad kontsertprogrammist spontaanselt osa saama. Kindlasti tekkisid uued sotsiaalsed sidemed või võrgustikud ka sündmuse korraldamisel.

Leian, et sotsiaalsete ja majanduslike mõjude kõrval omab kasvavat tähtsust ka see, milliseid mõjusid avaldab sündmus looduslikule keskkonnale ning kuidas võimalikke negatiivseid mõjusid minimeerida. EÕM50 kontsert-kokkutulekule kujundust luues proovisin kasutada võimalikult palju taaskasutatud või looduslähedasi materjale. Tähtis oli ka jälgida, et dekoratsioonide paigaldamisel ja mahavõtmisel ei vigastaks meeskond pargi puid või muud taimestikku. Sündmuse toimumiseks niideti pargis ära võrdlemisi suur maaala, mis oli elupaigaks ka mitmetele ohustatud putukaliikidele. Soise pinnase tõttu jäid kontsertpaika sündmusest maha autorehvide poolt tekitatud vaod, ent juba järgmisel päeval tegeles Kadrioru

pargi sihtasutus nende tasandamisega. Olmeprügi ega laga kusagile maha ei jäetud, lisaks tellitud koristusteenusele käis sündmusele järgneval päeval pargi läbi ka maleva Tallinna aktiiv.

2.4. EÕM50 kujundusvaldkonna meeskond

„Meeskond on hästi moodustatud ja efektiivselt töötav grupp. Meeskonnaliikmetel on ühised eesmärgid, omavaheline harmooniline koostöö, ühine vastutus, ühised saavutused ja rõõm tehtud tööst“ (Alas & Liigend & Virovere 2008, lk 112). „Grupiks nimetatakse inimühendust, kes on regulaarses koostegevuses ja vastastikusel sõltuvuses ühe või mitme ühise eesmärgi saavutamiseks teatud perioodil“ (Alas & Liigend & Virovere 2008, lk 107). Ehkki paljud käsitlused eristavad grupi ja meeskonna mõistet, on käesolevas töös neid sõnu kasutatud sünonüümidena. Leian, et EÕM50 projektile kujundust luues toimisime ühtse meeskonnana, hierarhilise juhtimisstruktuuriga grupiks muutis meid aga asjaolu, et mina olin sündmuse korraldaja poolt antud valdkonda juhtima valitud ning kandsin seega lõppvastutust. (Perens 2001, lk 102)

Oma valdkonna meeskonna kujundamiseks mulle ettekirjutisi ei tehtud. Olen varasemast kogemusest õppinud, et nii sünergism kui parimad paremad lahendused sünnivad koostöös inimestega, kellega jagan samu vaimseid väärtuseid. Seega koondasin oma tuumikgrupi lähedastest inimestest, kellega olen varasemalt koos töötanud ning kelle peale võin igas asjas kindel olla. Eliise Paula Roosa ja Oliver Kanniste toetasid mind lahenduste leidmisega ning võtsid enda peale enamiku sissetöötatud protsesside jätkamise, et mina saaksin järjekorras uute tegemiste juurde liikuda ning sealjuures hoomata ka kogu konseptsiooni ellu ärkamist. Teades, et inimesed töötavad kõige meelsamini tehes seda, mida nad oskavad, lubasin Oliveril ja Paulal tihti endale ise ülesandeid valida. Kohtusime väga sageli, sest leidsime, et koos tööd teha on toredam. Nõu pidasime vastavalt vajadusele, eri paikades viibimisel kas Facebooki või telefoni vahendusel. Suhtusin nendesse kui võrdsetesse partneritesse, ent üksikute erimeelsuste tekkimisel oli minu osaks lõppotsuse langetamine. Kõiki vajalikke õmblusteid oli palutud tegema noor rätsep Riin Kotsalainen, ent tööde stiili ja ettevalmistuste tegemise võtsime Paulaga enda kanda. Suure tekstiili lõikamise töö lipuridade valmistamise tarbeks viis läbi Ulvi Tatar, kellel vastav seadeldis ning oskused olemas olid.

Kuna meie eesmärk oli kujundusega katta kogu Kadrioru park, mitte üksnes sündmuspaik, palusin dekoratsioonide meisterdamiseks appi ka vabatahtlikuid. Selleks sai Facebooki tehtud vastavasisuline postitus ning abistada soovivad inimesed koondasin üheks grupiks. Gruppi vahendasin meie tegemisi ning asupaika, soovijad said meisterdamistööd koju võtta, neile sobival ajal meiega ühineda või tulla etteantud kuupäevadel meisterdamistalgutele. Vabatahtlikuid tänasin peamiselt söögi ning joogiga. Dekoratsioonid valmisid kokku ligi kolmekümne inimese kätes, aega kulus selleks üle kolmesaja tunni. Lisaks sellele viisin meisterdamise töötubasid läbi ka Tartu Anne Noortekeskuses, kus mind abistasid sealse õpilasmaleva aktiivseimad noored. Kümnekond õpilasmaleva Tallinna aktiivi noort käisid meid abistamas ka kujunduselementide paigaldamisel ning tegid ära suurema töö nende mahavõtmisel.

Võtmeisikuks terve protsessi toimimise juures pean oma isa Meelis Sinki. Tema nõusolekut minule mentoriks olemiseks palusin veel enne, kui andsin jah-sõna EÕM50 projektile kunstnikuks olemiseks. Arvan, et ilma Meelise teadmiste ja praktiliste soovituseta poleks dekoratsioonide valmistamine sellisel hulgal võimalikuks osutunud. Meelis oli mulle tõlgiks ka elektrivaldkonda puudutavates küsimustes. Lisaks toetasid mind oma nõu ja teadmistega Imre Tael ja Martin Bristol.

2.5. Kujundusplaan, tegevuskava

Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutuleku kujundusplaan hõlmas endas kuute erinevat kategooriat. Esiteks sai valmistatud ligi kilomeetri jagu taaskasutatud kangast lipuridasid, need katsid Kadrioru pargi peamiseid teid ning suunasid inimesi kontsertpaika. Teise elemendina sai loodud vanadest malevapiltidest vabaõhugaleriid – pildid sorteerisime välja arhiividest ning trükkisime need ilmastikukindlale vakstumaterjalile. Galeriid paiknesid pargi erinevates osades, sisaldasid endas neljasadat pilti, nende eesmärk oli pakkuda küllastajatele äratundmismomente. Kolmanda kasutasime kujunduses eritellimusena valmistatud vildist malevateemalisi elemente, neljandana organiseerisime ning paigaldasime lavaesisele alale valguskette. Viienda kategooria moodustasid toitlustajatele ning staabitelgile valmistatud kangast nimesildid ning lavabännerid ja lavakujundus. Kuuenda kategooriana sai planeeritud ning teostatud kogu sündmuse viidandus. Lisaks kogusime kokku vanaaegseid telke, et kontsertpaika luua nostalgiline telkaala. Allolevas tabelis toon välja kujunduse korraldusega seotud tegevused kuude lõikes.

Autoriõiguse seaduses on sätestatud, et teose eesmärk, väärtus, konkreetne väljendusvorm või fikseerimise viis ei saa olla aluseks autoriõiguse mittetunnustamisele (Autoriõiguse seadus, 2016). Lähtuvalt sellest tekkis kõigile käsitsi valmistatud kujunduselementidele loomise hetkel ka autoriõigus. Seoses sellega tekkisid mulle nii isiklikud kui ka varalised õigused. Ehkki seaduse järgi pole isiklikud õigused üleantavad, leppisin SA Õpilasmalevaga kokku, et dekoratsioonid jäävad sündmuse lõppedes nendele kasutamiseks. Minul on igal ajal võimalik paluda teostele ligipääsu ning vajadusel nõuda nende kasutamise lõpetamist.

APRILL 2016	
TEGEVUSED	VASTUTAJA
Kohtumised projektijuhiga	Kadi
Kadrioru pargi külastamine	Kadi
Kujundus- ja paigaldusplaani koostamine	Kadi
MAI 2016	
TEGEVUSED	VASTUTAJA
Koostöö partneri leidmine	Kadi
Materjalide kokku kogumine	Kadi
Töötoad malevlastega Tartu Anne Noortekeskuses	Kadi
JUUNI 2016	
TEGEVUSED	VASTUTAJA
Meeskonna kujundamine	Kadi
Vabatahtlike koondamine Facebooki grupiks	Kadi
Koostööpartnerite leidmine	Kadi
Kohtumised teenusepakkujatega	Kadi
Töövahendite ja materjali hankimine	Oliver
Tekstiili lõikamine	Ulvi
Lipuridade meisterdamine	Kadi, Oliver, Paula

Pildimaterjali sorteerimine galeriide koostamiseks	Paula
JUULI 2016	
TEGEVUSED	VASTUTAJA
Kohtumised Kadrioru pargi töötajatega, nende laoinventari üle vaatamine, kujundusplaani lõplik koostöölastamine	Kadi
Koostööpartnerite otsimine	Kadi
Meisterdamistalgud Tallinnas ja Viljandis	Kadi, Paula
Töövahendite ja materjalide hankimine	Oliver
Aksioon malevatelkide kogumiseks	Oliver
Projekti koostöölastamine Elektrileviga	Meelis
Vildist elementide kinnitamine ja värvimine	Oliver, Paula
AUGUST 2017	
TEGEVUSED	VASTUTAJA
Lavabännerite ja toitlustajate siltide õmblemine	Riin
Koostööpartnerite otsimine	Kadi
Viitade ettevalmistamine	Meelis
Valguskettide kokku kogumine	Kadi
Meisterdamised	Kadi, Paula, Oliver
Tänutahvli tegemine	Kadi
Kujunduse paigaldamine	Kadi, Oliver
Kujunduse maha võtmine	Kadi

Tabel 1. Tegevuskava kuude lõikes

2.6. Riskianalüüs

Kuna minu osaks oli sündmusele luua kujundus ehk dekoratsioonid ning need ka paigaldada ja maha võtta, analüüsin ohutust ja turvalisust eelkõige sellest aspektist. Ohutusele ja turvalisusele tuli mõtlema hakata juba varakult - kujundusplaani ja kontseptsiooni loomise juures pidin oma kujutlusvõimet kammitsema mitmete ohutusnõuetega. Kogu sündmuse kujunduse planeerimisel oli tähtis kursis olla kogu sündmuse programmiga, need kaks ei tohtinud üksteist mingit moodi segama hakata. Ohutud ja turvalised pidid olema valmivad dekoratsioonid ning nende paigaldus, aga ka kõiksugu materjalid ja vahendid, millega kujunduse loomisel oli võimalik kokku puutuda. Iga uus töö vajab läbimõtlemist ja hoolikat kaalumist. Tähtis tahk selle töö juures oli nii õige kehaasendi kui õigete töömeetodite välja töötamine, suurt rolli mängis ka sobiva töökeskkonna leidmine. Oma keha kurnamise võimalikkus sai selgeks juba esimestesse tööülesannetesse tormates, see omakorda sundis mind leidma efektiivsemaid ning lihtsamaid lahendusi.

Üheks väga oluliseks punktiks kujunes just käsitsevate materjalide ja vahendite tundmine - millised vahendid sobivad milliste materjalide töötlemiseks, kuidas vahendeid õigesti kasutada, millised materjalid võivad tekitada ärritusi jne. Näiteks pidin vildist elementide värvimiseks kasutama soklivärvi, kuna eksisteeris tõenäosus, et tavaline ehitusvärv oleks tugeva vihma korral nõrguma võinud hakata ning seeläbi mõnda sündmuse küllastajat või pargi puud määrinud. Materjali tundmise tähtsust õpetas mulle ka töötamine takunööri. Ehkki valmistatud naturaalsest jute kiust, kujunes pärast kolme kuud nõoriga töötamist minu jaoks võimatuks selle materjali paljaste kätega puudutamine. Niipea kui nõöri ilma kinnasteta katsusin, hakkasid mu peopesad kõrvetama. Õnneks teistel meeskonnaliikmetel ja vabatahtlikel puudus selle materjaliga nii suur kokkupuutepunkt, ärritusi ei esinenud ning vajalikud tööd said tehtud. Mina õppisin kindaid kasutama ja seda, et ükskõik mida liiga palju pole tervisele kasulik.

Ütle mata tähtis oli ohutusele tähelepanu pöörata kujunduse paigutamisel, mitmed kujunduselemendid oli vaja kinnitada kas 4 meetriste tänavalampide või kõrgete puude külge. Kuue meetriste redelitega toimetades oli iga redeli kohta vähemalt kaks inimest – üks kes ülesse

ronis ning teine, kes redelit turvas. Kui vähegi võimalik oli kasutasime redelit kolmnurkses asendis, nii välistasime võimaluse asetada raskus millelegi, mis seda kannatada poleks pruukinud. Riskide minimeerimiseks palusin paigaldajatel mitte kanda ehteid, et need kogemata kusagile kinni ei takerduks. Kuna abistamas olid ka malevanoored, tuletasin mitmel korral kõigile meelde, et liigutused oleksid pigem rahulikud ja kindlad kui ambitsioonikad või rutakad. Sündmusel kasutatud lava oli ca 9 meetrit kõrge, sinna paigaldas kujunduselemendid turvarakmetega lavatehnika meeskond. Väga turvaliseks hindan sündmuse elektrikasutust: kõik sellealane tuli kooskõlastada nii Kadrioru pargi sihtasutuse kui Elektrileviga, puudus võimalus isetegevuseks ja seeläbi vähenes oluliselt ka risk. Valguskette toetasid nöörid, generaator oli piiratud aiaga.

Kõige ohtlikumaks asjaks kogu sündmuse kujunduse juures pidasin põhupakke, mida oli lavaesisele alale paigutatud ligi 200 tükki. Nende kasutamisega seoses tuli luua eraldiseisvad suitsunurgad ning suitsetamist keelavad sildid, niisamuti tuli turvameeskonda juhendada suitsetajaid jälgima ning vajadusel õigesse kohta suunama. Sündmuse päeval toimetas väljas väga kõva tuul, riski vähendamiseks tõime kohapeale kümnekond tulekustutit. Suur tuul pani proovile kogu kujunduse paigalduse – lipud, vildist elemendid ja galeriid laperdasid ilma meelevallas kuid midagi alla ei kukkunud ega katki ei läinud.

Turvalisuse tagamiseks olid kohapeal Meeskonna töötajad – 3 turvatöötajat ja 4 valvetöötajat. Ala ei olnud piiratud, liikumine oli vaba ja ala publiku hulga jaoks piisavalt suur. Kohapeal puudus küll kiirabi, kuid programm oli lühike ning teed sündmuspaigale avatud. Igas aspektis vastutas oma ala asjatundja, mõtlematuks isetegevuseks palju võimalusi ei olnud. Sündmusel puudusid konfliktised olukorrad, publik oli rõõmsa- ja rahumeelne. Kogemus kujunduse loomisel ja paigaldamisel avardas mitmeti minu arusaama ohutuse ja turvalisuse tähtsusest.

3. ENESEREFLEKSIOON

EÕM50 projektile kujunduse loomine oli mulle väga väljakutsuv – sain rakendada nii oma korraldusalaseid kui ka loovaid pädevusi. Nii laiahaardelise kujundusprojekti tegemine oli minu jaoks esimene kord, kujundusplaani luues polnud mul tegelikult arusaama, millist töömahtu see tähendab. Alles siis, kui erinevad tööprotsessid said järele katsetatud, muutus võimalikuks töomahu ja vahendite tegeliku hulga välja arvestamine. Õppisin palju nii iseenda kui korraldaja kohta, aga ka seda, mida tähendab ühele suursündmusele kunstnikuks olemine.

Oma varasemaid korralduskogemusi analüüsid olen leidnud, et delegeerimine on minu jaoks kriitiline koht, enamasti tahan kõik ikka ise ära teha. Antud sündmuse ja töomahu puhul polnud see aga kuidagi mõeldav, olin sunnitud ülesandeid delegeerima, endale inimesi appi paluma, läbirääkimisi pidama ning sain sellest positiivse kogemuse. Seda kogemust soodustas mitmeti minu meeskonna tuumikgrupp, kelle peale sain alati kindel olla ning kes sõna otseses mõttes minu käest tööd ära võttis. Kartsin kangesti, et mul ei õnnestu vabatahtlikke meisterdajaid piisavalt leida, kuid hiljem sain naeratusega kokku lugeda, kui paljude inimeste abil töö tehtud sai. Huvitava kogemuse sain meisterdamistalgutel, kus pidin ülesandeid juhendama korraga kuni üheksale inimesele ning sealjuures ka vabatahtlike kehaasendeid ning töö kvaliteeti jälgima. EÕM50 kontsert-kokkutulekule kujunduse korraldamine õpetas mulle protsesside detailset läbimõttlemist, õpetas teiste inimeste usaldamist ja nende nõuannete sügavat kaalumist, aga ka seda, et mõõdukal puhkamisel on töö tegemise juures oluline roll.

Projekti sooritamise käigus ajasin segamini piiri oma sisemise korraldaja ja kunstniku vahel. Võimalus ennast kunstnikuna teostada kandis mind edasi kui mõistsin, et minu töö pole vaid kujunduse korraldamine, vaid ka konseptsiooni loomine. Teisest küljest poleks selline loomine ilma korraldusalaste pädevusteta võimalik olnud. Noore kunstnikuna olen sagedasti seisnud silmitsi olukorraga, millal mõistan, et töötan nii-öelda muidu eest, kuid kui sõna on antud pole töö tegemise käigus sellisest tabamisest muud kui kahju - antud projekt õpetas mind oma aega ja oskuseid paremini väärtustama ning ka oma töövõimet täpsemini tundma. Õppisin palju uut erinevate materjalide ja nende iseloomude, ohutute töövõtete ja sobilike kehaasendite valimise kohta. Saadud tagasiside põhjal võin väita, et loodud kujundus täitis oma eesmärgi – püüdis tähelepanu, pakkus äratundmist ning tekitas meeleolu.

KOKKUVÕTE

Minu lõputööks oli Eesti Õpilasmaleva 50. aastapäeva kontsert-kokkutulekule kujunduse loomine, selle korraldamine, paigaldamine ning maha võtmine. Sündmus leidis aset 2016. aasta 26. augustil, Kadrioru pargi Pillapalu platsil. Dekoratsioonid katsid kogu parki, enamus neist oli valmistatud käsitööna, kasutades võimalikult palju taaskasutatud või looduslähedasi materjale. Kujunduse konseptsioon pidi külastajatele pakkuma nostalgiatunnet ning tekitama malevatele omase atmosfääri. Kujunduse moodustasid kuus kategooriat – riidest lipud, vabaõhugaleriid, vildist malevateemalised elemendid, lavakujundus, valgusketid ning viidandus. Korralduslikust vaatepunktist tähendas see koostööpartnerite leidmist, sponsorluse küsimist, meeskonna kujundamist ja juhtimist, eelarvestamist, aja ja tegevuste kavandamist, aruandlust ning vastutuse kandmist.

Kontsert-kokkutulek oli aastapäeva tähistamise kokkuvõttev sündmus - aasta jooksul tuldi välja erinevate malevateemaliste saatesarjadega ja aastapäeva raamatuga, toimus konverents ning malevanädal. Kontsert-kokkutuleku eesmärk oli tugevdada malevlaste kogukonda, inimesi taas kokku kutsuda ning läbi mitmesuguste tegevuste ühendada erinevaid malevapõlvkondi. Ilma piletita kontserdil astusid üles enam kui kaksikümmend artisti, programmi pikkus oli viis tundi, külastajad käis läbi ligi kolmtuhat.

Kokkuvõtteks võin öelda, et õnnestus nii sündmus ise kui ka selle kujundus. Dekoratsioonid kandsid oma eesmärgi – vanad fotod galeriides meelitasid palju publikut ligi, õhkkond sai malevalik, kujundus silmapaistev. Õppisin väga palju nii suursündmusele ruumikunstnikuks olemise kui ka sellega seotud korraldustöö kohta. Oleksin antud töö raames soovinud laiemalt avada sündmuse visuaalse kujunduse olulisust ning sellega seotud võimalusi, loodan, et seda teostab keegi järgnevate lendude kultuurikorraldajatest.

KASUTATUD ALLIKAD

Alas, R. & Liigand, J. & Virovere, A. 2008. *Organisatsiooni käitumine*. Tallinn: Kirjastus Kylim

Autoriõiguse seadus. RT 1992, 49, 615; RT I, 31.12.2016, 20.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/128122011005> (21.05.2017)

Ehasalu, P. 2016. EÕM50: Hiline vastus lapsevanemale õpilasmaleva asjus. Viljandi: Print Best

Kirsipuu, M. & Mikk, S. 2008. *Viisaastak õpilasmalevas 2003-2008*. Tartu: Ecoprint AS

Kivilo, A. 2006. *Eraettevõtete kultuuri spondeerimise ja toetamise motiivid ja tavad Eestis*. – Kog: *Kuidas korraldada kultuuri?*. I köide. Tallinn: lk 21-41

Kolb, B.M. 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu: AS Atlex

Narayanan, V.G. 2010. *Eelarve koostamine*. Tallinn: Äripäev AS

Perens, A. 2001. *Projektijuhtimine*. Tallinn: SA Eesti Kutsehariduse Reform

Saavik, M & Tomps, T. 2013. *Viisaastak õpilasmalevas 2008-2012*. Tallinn: Tallinna raamatutrükikoda

SA Õpilasmaleva arengukava 2013-2017. 2012. [Käsikiri]. SA ÕM valduses

SA ÕM Põhikiri. 2008. Tallinna Linnavolikogu 20.02.2003 otsus number 39; Tvk o 06.03.2008 nr 40. <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=91708> (11.04.2017)

SA ÕM Üldine tegevus & põhikiri. s.a. <http://malev.ee/ee/1559/sihtasutusest> (11.04.2017)

Siimon, A. & Vadi, M. 1999. *Organisatsioon ja organisatsioonikultuur*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

T-Kit käsiraamat. 2000. *Organisatsiooni juhtimine*. Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjon
http://mitteformaalne.archimedes.ee/wp-content/uploads/2014/07/tkit1_Organisatsiooni-juhtimine.pdf (16.05.2017)

Vadi, M. 2000. *Organisatsiooni käitumine*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Üksvärav, R. 2008. *Organisatsioon ja juhtimine*. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus

LISAD

Lisa 1. EÕM50 eelarve ja eelarve täitmine

Summad ja numbrid sisaldavad kõiki makse.

TULUALLIKAD	SUMMA	KULUALLIKAD	SUMMA
Hasartmängumaksu Nõukogu	10 000 €	Esinejatega seotud kulud (honororid, toitlustus, sõidukulud)	20 000 €
SA Õpilasmaleva omafinantseering	1000 €	Erinevate valdkondade projektijuhtide töötasud	10 200 €
Tallinna linnavalitsus	50 000 €	Lava ja telkide rent (sh transport ja turvaaiad)	8000 €
Tartu linnavalitsus	5000 €	Heli-, valgus- ja muu tehnika rent	13 000 €
Pärnu linnavalitsus	5000 €	Sisseostetud turvateenus	3000 €
		Platsihooldus ja jäätmemajandus	4000 €
		Kujunduskulud	5000 €
		Kontsertkoha rent	200 €
		Lugude noodistamine ja nootide trükk	3600 €
		Reklaami levitamine ja valmistamine	3000 €
		Muud kulud	1000 €
KOKKU	71 000 €	KOKKU	71 000 €

TULUALLIKAD	SUMMA	KULULIIK	SUMMA
Hasartmängumaksu Nõukogu	10 000 €	Esinejate/osalejate honororid	16 000 €
SA Õpilasmaleva omafinantseering	1300 €	Esinejate sõidukulud	1500 €
Äriühing OÜ Facio	5000 €	Erinevate valdkondade projektijuhtide töötasud	10 200 €
Tallinna linnavalitsus	45 700 €	Lava ja telkide rent (sh transport ja turvaaiad)	6900 €
Tartu linnavalitsus	2500 €	Heli- ja valgustehnika rent	8200 €
Pärnu linnavalitsus	5000 €	Sisseostetud turvateenus	3000 €
		Platsihooldus ja jäätmemajandus (tualetid, prügikastid, järelkoristus)	4000 €
		Kontsertpaiga kujunduskulud	2500 €
		Fotograafid	1500 €
		Kontsertkoha rent	200 €
		Muu tehnika ja seadmete rent	5600 €
		Esinejate/osalejate toitlustamine	1400 €
		Visuaalne programm ekraanidel	1200 €
		Lugude noodistamine ja nootide trükk	3600 €
		Reklaami valmistamine	1500 €
		Reklaami levitamine	1400 €
		Muud sündmusega seotud kulud	800 €
KOKKU:	69 500 €	KOKKU:	69 500 €

Tabel 2. EÕM50 eelarve ja selle täitmine

Lisa 1.1. EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve ja eelarve täitmine

Kõik summad, numbrid sisaldavad makse.

KULULIIK	SUMMA
Lipuridade valmistamine	400 €
Galeriide valmistamine	500 €
Vildist elementide tellimine	350 €
Valgusketid	250 €
Kangast bännerid	150 €
Viidandus	250 €
Transport	300 €
Meened vabatahtlikele	300 €
KULUD KOKKU	2500 €
MITTERAHALISED TOETUSED	
Vabatahtlike tööaeg	1200 €
KULULIIK	SUMMA
Töövahendid (käärid, noad, nõõrid, rullõikurid, värvialused, pintsliid, pliiatsid, markerid, katted, tamiil, traat, klammerdajad, klambrid jne)	497 €
Värvid (ehitusvärvid, soklivärvid, tekstiilvärvid)	301 €
Tekstiil	230 €
Piltide trükkimine vakstule	430 €
Vildist elementide lõikamine	264 €
Viidamaterjal	150 €
Transport	300 €

Vabatahtlikute toitlustamine, meened	300 €
Postiteenused	28 €
KOKKU	2500 €
MITTERAHALISED TOETUSED	SUMMA
Valgusketid ettevõttelt Lambiketid.ee	180 €
Valgusketid Viljandi linnavalitsuselt	60 €
Materjal ehituspoelt Espak	100 €
Kangas ning ruumirent taaskasutuskeskuselt Sahtel	90 €
Vabatahtlike tööaeg (1h = 4€)	1200 €
KOKKU	1630 €

Tabel 3. EÕM50 kujundusvaldkonna eelarve ja selle täitmine

Lisa 2. Fotod EÕM50 kujundusest

Foto 1. EÕM50 lavakujundus

Foto 2. Lipuread Kadrioru pargis

Foto 3. Lipuread Kadrioru pargis

Foto 4. Vakstule trükitud fotod, galeriide ettevalmistamine

Foto 5. Galeriid ja vildist elemendid

Foto 6. Galeriid ja valgusketid

Foto 7. Dekoratsioonide meisterdamine Tartu Anne Noortekeskuses

Foto 8. Kujundusvaldkonna tuumigrupp kontserdipäeval

SUMMARY

The substance of my thesis work was to create and organize decorations for the fiftieth anniversary of Estonian Student Community camps. The event took place on 26th of August 2016 in the Pillapalu square of Kadriorg park. The decorations covered the whole park and were mostly handmade from recycled or close-to-nature materials. The conception of the event design was to offer recognition for quests and to create camp-like atmosphere. The plan for the design consisted of the following six categories – rows of flags made from textile, open-air galleries, felt elements, stage figuration, chains of lights and signposting of the event. From organizational point of view this required to search and find cooperating partners, asking for sponsorship, creating and leading a team, budgeting, planning the timeschedule and the things to do, reporting and taking the responsibility.

The reunion concert was a conclusive event of the whole celebration – during the year the organization who arranges the camps came out with a student-camp themed serials on the national TV, with the book of anniversary, conferences and with the week of student camps. The purpose of the event was to strengthen the student camp community, to bring people back together and to connect different camp generations through activities. The concert with more than twenty artist was without a charge, the length of the program was five hours and approximately three thousand people came to enjoy it.

In conclusion I would say that the event itself and also the decorating part succeeded. The design was filling its aim – old photographs in the open-air galleries attracted many people, the atmosphere got camp-like and the decorations were outstanding. I learnt a lot about being an artist for such a big event, including organizational process of such an event. In this piece of writing I would have liked to point out more context about the importance of the visual part of an event and the possibilities connected to it. I am in hope that somebody from the upcoming generations of culture managers will take this job on.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks.

Mina, Kadi Sink (13.04.1993):

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsenti) enda loodud teose EESTI ÕPILASMALEVA 50. AASTAPÄEVA KONSERT-KOKKUTULEKULE KUJUNDUSE KORRALDAMINE, mille juhendaja on Jana Karilaid.
  - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
  - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi

Viljandis, 22.05.2017